Opłata pocztowa uiszczona gotówką.
Nr. 275. Lwów, Piątek dnia 23. Listopada 1923. Rok XLI.

PRENUMERATA:
Miesięcznie we Lwowie 450.000 Mp., z dostawą do do... z prz... 500.0... pańs... C...
20.000 mp
Konto czekowe P. K. O. 140.561.

KURJER LWOWSKI

wychodzi codziennie o godzinie 6 rano.

REDAKCJA ul. Ossolińskich l. 15. ADMINISTRACJA ul. Chorążczyzny l. 26. — Adres telegr. „Kurjer" Lwów. — Telef. redakc. 19. Od 10 wieczór telefon 874.
Nakładem Spółki Wydawniczej „Kurjera Lwowskiego". Redaktor naczelny: Dr. Włodzimierz Jampolski.

Program i taktyka.

(Od naszego korespondenta).

Warszawa, 20. listopada.

Jeden z posłów piastowych w czasie wyboru referenta w komisji dla spraw wojskowych oświadczył, że stronnictwo jego nie zmienia stosunku ideowego do pos. Zamorskiego, ale ze względów taktycznych oddaje za nim swe głosy. Poczem pos. Zamorski został wybrany większością 16 przeciw 10 głosom.

Oczywiście endecja zrobiła swoje świadomie. Pos. Zamorski został napiętnowany jako szkodnik właśnie ze względu na swe napaści na wojsko na wniosek Piasta. Piast więc musiał „odszczekać" swe oskarżenie. Piast musiał głosować właśnie za p. Zamorskim, aby mu dać satysfakcję, aby wycofać zarzuty. Piast właśnie tego szkodnika promował na męża zaufania sejmu w sprawach wojskowych.

Kwestja to czysto personalna, sprawa osobista p. Zamorskiego. Z takich spraw w normalnych warunkach każde stronnictwo najłatwiej robi ofiary, bo w najbardziej zdemoralizowanem środowisku nie przeciwstawiłby nikt jednostki pomyślności publicznej. I oto Piast nie miał tyle godności, tyle poczucia honoru, by odeprzeć tę lichą i słabą prowokację. Zgiął kark i poszedł w jarzmo.

Daje to miarę wartości ludzi.

Ale daje to również i obraz sytuacji. Bo przecież w normalnych czasach Z. L. N. poprostu nie ośmieliłby się wystąpić z tego rodzaju prowokacją. Przypomnijmy sobie, że gdy chodziło o wybór wicemarszałka sejmu musiał on z pośpiechem wycofać tę kandydaturę, by nie zostać bez przedstawiciela w jego prezydjum. P. Zamorski był w cieniu przez cały „miodowy" okres trwania gabinetu p. Witosa i wystąpił z nią w chwili, gdy gabinet ten począł się kruszyć w opinji ogółu.

W Piaście wre. Zgromadzenia poselskie wyrażają nieufność większości. Polityka p. Kucharskiego wywołuje wzburzenie nawet w chadecji. Jak donoszą pisma, poszczególni ministrowie uderzają wzajem na siebie na wewnętrznych posiedzeniach klubowych. Zw. Lud.-Nar. właśnie w takiej chwili występuje z żądaniem personalnem, które ma stwierdzić, że wszystkie te nieporozumienia, wszystkie hałasy robi się jedynie i wyłącznie pro foro externo, że istotnie większość jest zwarta i zgrana więcej niż kiedykolwiek, że protesty, które tu i ówdzie słychać, nie zachwieją kierunku raz przez stronnictwa większości obranego. Endecja udowodniła, że jest bezwzględną i zupełną panią sytuacji.

I powiedzmy sobie, że tak jest istotnie. Endecja ma bezwzględną i stanowczą rację. Bo w grupie, która trzyma władzę w swych rękach rząd jest ideałem sam w sobie. Obsiąść fotele ministerjalne, trzymać je mocno, ciągnąć z władzy wszystkie korzyści, chronić za pomocą niej własne kółka, afery, pomnażać majątki — oto wszystko do czego się streszczają cele obecnych władców Polski. Dobro publiczne, rozwój państwa — to są drobnostki, to najwyżej środki techniczne do przetrwania tem dłuższego na wygodnem stanowisku. Jeżeli tymi środkami rząd posługuje się źle — naturalnie, że w kołach jego zwolenników powstaje pewne niezadowolenie. Ale w gruncie rzeczy to są drobiazgi, którym poświęca się nawet sporo czasu, o których wieści (nawet przesadzone) rozpuszczają najbardziej zainteresowani, ale tylko dlatego, by zabezpieczyć sobie możliwość wypłynięcia i w innych warunkach.

Owa „lewica" stronnictw rządzących, na którą zwraca uwagę prasa opozycyjna, spełnia na razie niezmiernie korzystną dla nich funkcję, ratując dla nich pozory państwowości. Ale pozory te stają się coraz lichszego gatunku, co raz podlejszej jakości. W polityce można robić wiele kompromisów. Pos. Thugutt oświadczył kiedyś, że można zrezygnować nawet z najdroższych sercu reform, ale nie wolno zrezygnować z honoru. Trzeba mieć tę granicę, po której przekraczać nie wolno, której nie ośmieli się tknąć nikt.

Tej granicy „lewica" większości niema. Oto dlaczego dziś więcej niż kiedykolwiek absolutnym panem położenia jest najskrajniejsza reakcja. Oto dlaczego ta endecja, która tak niedawno jeszcze łasiła się do p. Witosa, pokazała zęby. Oto dlaczego przy końcu tego miesiąca, w którym mija ultymatywny termin, postawiony przez Piasta do uchwalenia przez sejm pewnych reform, w przededniu zapowiedzianego przez klub p. Witosa przejścia do opozycji, endecja to nietylko jest pewna siebie, nie tylko tę pewność manifestuje jak najjaskrawiej, ale zmusza do wzięcia udziału w tej manifestacji rozbitą, roztrzęsioną, osłabioną grupę Piasta.

Adam Uziembło.

Z obrad komisji do walki z drożyzną.

Warszawa. (Tel. wł.) (G). Sejmowa komisja do walki z drożyzną obradowała dziś nad wnioskiem p. Zaremby i tow. z PPS. w sprawie zabezpieczenia na rynku wewnętrznym podaży towarów pierwszej potrzeby. Po dyskusji postanowiono przekazać sprawę podkomisji, która ma zbadać kwestję obniżania ceł od wyrobów przemysłowych i obniżania podatków pośrednich od węgla, nafty, cukru i soli, jak również rozpatrzyć sprawę ograniczenia wywozu tych produktów. Do podkomisji wybrano posłów: Chełmońskiego (ZLN.), Knothe (Ch. d.), Poniatowskiego (Wyzwolenie), Plutę (Piast) i Zarembę (PPS.).

Jutro rozpoczynamy druk **drugiej części** znakomitej powieści

WŁADYSŁAWA ORKANA

„KOSTKA NAPIERSKI"

USTALENIE GRANICY NIEM.-POLSKIEJ

Paryż. (PAT.) W dniu dzisiejszym toczyły się debaty w komisji delimitacyjnej dla ustalenia granicy polsko-niemieckiej w myśl art. 97 traktatu wersalskiego. Chodzi o uregulowanie sprawy używalności Wisły przez ludność Prus wschodnich. Delegat polski radca Schembek przedłożył obszerny raport. Prace komisji potrwają kilka dni.

ROKOWANIA FIŃSKO-SOWIECKIE ZERWANE.

Helsingfors. (PAT). 21. 11. Rosyjsko-fińskie rokowania handlowe zostały przerwane, głównie z powodu nieprzyjęcia przez rząd sowiecki propozycji fińskiej, dotyczącej położenia rosyjskiej delegacji handlowej w Finlandji. Delegaci fińscy wrócili do Helsingforsu.

Pr. 729/23. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, że treść czasopisma „Kurjer Lwowski" Nr. 268 z dnia 15. listopada 1923 r. w artykule pod tytułem: „Panowie, ostrożnie z wojskiem!" w ustępach między słowami: a) brat, ojciec i matka... a: Tu niedość śledztwa b) zajęć codziennych... a: Niestety rząd obecny tudzież c) w ustępach od słów: I to już jest ten... do końca artykułu zawiera znamiona występku z § 300 u. k. uznał dokonaną w dniu 14. listopada 1923 konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego.

Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie.

Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. drnk. z 17. grudnia 1862 Dzpp. Nr. 6 eks 1893, tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 mk.

Lwów, dnia 17|11 1923 r. **(Podpis nieczytelny).**

W przeddzień zjednoczenia ruchu ludowego.

UCHWAŁY KLUBU LUDOWEGO WE LWOWIE.

Zapowiedziany na dzień 25. b. m. Kongres PSL. „Jedność Ludowa“ i Zjazd chłopski PSL. „Wyzwolenie“, wywołały we wszystkich ośrodkach ruchu ludowego bardzo żywe zainteresowanie. Wyrazem tego zainteresowania było również onegdajsze zebranie „Klubu Ludowego“ we Lwowie. Zebranie odbyte dn. 19. bm. w lokalu redakcji „Kurjera Lwowskiego“ zgromadziło poważną ilość dawniejszych i nowych pracowników ludowych. Po referacie p. E. Rumuna i ożywionej dyskusji uchwalili zebrani jednogłośnie następujące rezolucje:

1) „Obradującym w dniu 25. listopada 1923 w Warszawie przedstawicielom ludu polskiego przesyłamy braterskie pozdrowienie i życzenia pełnej owocności obrad.

2) Wyrażamy gorące przekonanie, że głównym wynikiem obrad będzie solidarne postanowienie połączenia PSL. „Jedności Ludowej“ i „Wyzwolenia“ w jedno stronnictwo, reprezentujące całość ideową i organizacyjną.

3) Oczekiwane przez nas uchwały zjednoczenia ruchu ludowego uważamy za nieodzowną podstawę do dalszego ideowego wzbogacenia ruchu ludowego i jego organizacyjnego rozrostu.

4) Uważamy, że w zjednoczonem stronnictwie ludowem powinny się w przyszłości znaleźć również te części PSL. „Piasta“, które zachowując czystość ideową ruchu ludowego potępiają dokonany przez przywódców „Piasta“ pakt z prawicą. Ponadto w zjednoczonym stronnictwie ludowym powinny się znaleźć te organizacje ludowe, które kultywują szczery program ludowy i wcielają go w życie na swych terenach działania.

5) W zjednoczonym stronnictwie ludowym widzimy rękojmię zwycięskiej walki z obecnym rządem reakcji społecznej i politycznej, widzimy zapowiedź dalszej skutecznej realizacji ekonomicznych i politycznych postulatów ludowych, widzimy wreszcie nowy ważny etap w budowie państwowej potęgi Rzeczypospolitej.

Zjednoczone stronnictwo ludowe niech żyje!

Po uchwaleniu wyżej przytoczonych rezolucji wybrano p. dr. Włodzimierza Jampolskiego jako delegata na kongres z ramienia Klubu Ludowego.

P. min. Grabski obiecuje naprawić błędy p. Głąbińskiego.

Dnia 13 listopada b. r. udała się do p. Grabskiego, ministra wyznań religijnych i oświecenia publicznego delegacja Zarządu głównego Zw. Pol. Naucz. Szkół powszechnych w osobach kolegów: prezesa senatora St. Nowaka, vice—prezesa posła Smulikowskiego i sekretarza gen. R. R. Tomczaka.

P. minister udzielił 1—o godzinnej audjencji wysłuchując postulatów, przedłożonych mu w sprawach: 1) nieregularnego wypłacania poborów nauczycielskich, 2) czynienia oszczędności finansowych ze szkodą szkolnictwa powszechnego, 3) przerzucania ciężarów utrzymania szkolnictwa na samorządy komunalne i 4) niedostarczenia opału szkołom.

W zagajeniu prezes kol. Nowak wyraził zadowolenie, że p. minister Grabski przy obejmowaniu swego stanowiska zaznaczył, iż nie będzie czynił żadnych różnic partyjnych wśród nauczycielstwa.

Takie traktowanie pracowników państwowych musi się wreszcie skończyć.

W sprawie nieregularnej wypłaty p. minister oświadczył, że tylko stabilizacja waluty przyczyni się do uzdrowienia tej kwestji. Na energiczny protest delegacji przeciw oszczędności na oświacie p. minister oświadczył, że nie da się to odczuć dotkliwie szkolnictwu, gdyż projektuje on nowy specjalny podatek szkolny. Skrystalizowanego poglądu w sprawie podporządkowania szkolnictwa władzom administracyjnym, p. Grabski jeszcze nie ma. (!) Przyrzekł zająć się zaopatrzeniem szkół w opał.

List ze Stanów Zjednoczonych.

Misja Lloyd George'a w Stanach Zjednoczonych. — Stanowisko prezydenta Coolidge'a wobec prohibicji.

(Od naszego korespondenta.)

New York, w październiku.

Przyjęcie, jakiego doznał Lloyd George, były premjer angielski, w Nowym Yorku, nie należy do miłych... Na spotkanie Lloyd George'a wyszły niezliczone tłumy pochodzenia irladzkiego, oraz Amerykanie sympatyzujący z Irlandją, które obrzuciwszy go nieświeżemi jajami, wykrzykiwały jednocześnie groźnie pod jego adresem. Lloyd George był przygnębiony bardzo, a obawiając się groźniejszych jeszcze następstw, wystosował oświadczenie do prasy miejscowej, w którem stwierdza, iż przybył do Ameryki nie jako urzędnik angielski, ale zwykły obywatel pragnący poznać tutaj urządzenia polityczne i społeczne. Z powodu groźnej postawy tłumu policja nowojorska utrzymywała stale straż przed hotelem „Waldorf-Astoria“, gdzie Lloyd George zatrzymał się po przybyciu do Nowego Jorku, oraz przed teatrem, do którego wieczorem były premjer angielski udał się na przedstawienie.

Z Nowego Yorku, Lloyd George, udał się do Kanady, gdzie w mieście Montrealu wygłosił pierwszą mowę polityczną, dziękując Kanadyjczykom w imieniu Anglji za to wszystko, co podczas wojny uczynili dla „macierzy“.

Z Montrealu Lloyd George przybył do miasta Minneapolis, w stanie Minnesota, w Stanach Zjednoczonych, gdzie wygłosił pierwszą mowę na terenie amerykańskim. W mowie tej były premjer angielski przeszedł kolejno wszystkie fazy wojny światowej, oraz trudne warunki, w jakich musiał się borykać kongres wersalski, zanim doprowadził do pojednania zwaśnionych mocarstw...

W mowie tej Lloyd George napadł dość ostro na Ligę Narodów, zarzucając jej, że nie wypełnia ona nałożonych na nią obowiązków, idąc po linji osobistych interesów niektórych mocarstw. Lloyd George w tej samej mowie oświadczył, iż „jedyną Ligą Narodów na świecie jest obecnie Anglja“, która nikogo nie krzywdzi (?) i nikomu szkody nie wyrządza...

Ubolewał on bardzo, że Stany Zjednoczone trzymają się zdaleka od mocarstw europejskich; zdaniem Lloyd George'a zawikłania polityczne w Europie będą trwały tak długo, jak długo Ameryka będzie się trzymała na uboczu i nie będzie się starała swoim wpływem zapobiedz nieporozumieniom.

Mowę Lloyd George'a uważać należy za wstęp do jego dalszych starań na terenie amerykańskim, gdzie będzie prawdopodobnie czynił wysiłki, aby zainteresować wysokie sfery tutejsze zagadnieniami politycznemi w Europie. Wobec jednak dość poważnych kłopotów wewnętrznych, jakie Stany Zjednoczone mają w dobie obecnej przed sobą, starania byłego premjera angielskiego uważać należy za chybione. W ostatniej chwili korespondent „Kurjera Lwowskiego“ dowiaduje się, że Lloyd George zapadł poważnie na zdrowiu w Chicago Ill, Zachodzi więc obawa, że skutkiem tego dalsza wizytacja miast amerykańskich może być odwołana, a Lloyd George najbliższym okrętem wyjedzie z powrotem do Anglji. (co już nastąpiło. Red.).

—•••—

Prohibicja, jak wiadomo, jest kością niezgody wśród Amerykanów wszystkich sfer, zawodów i klas. Obecnie łapownictwo wśród urzędników federalnych, powołanych do tępienia pijaństwa, rozwielmożniło się do tego stopnia, że zarówno rząd federalny, jak i rządy poszczególnych stanów opuszczają ręce z rozpaczy. Często powtarzające się procesy, w których figurują komisarze rządowi, postawieni w stan oskarżenia za wydawanie pozwoleń na przemycanie wódki, piwa i wina, oraz za pobieranie łapówek, przekonały wszystkich namacalnie, że prohibicja zupełnie spaliła na panewce.

Tak zwani „susi“ nie tracą jednak animuszu, atakując stale prezydenta Coolidge'a, a także wysokich urzędników, oskarżając ich o powolność, czyli — innemi słowy — o patrzenie przez palce na to wszystko, co dzieje się teraz w związku z prohibicją w Stanach Zjednoczonych.

Ostatnio na widowni ukazał się p. Pinchot, gubernator stanu Pennsylvania, który ubiegając się o ten urząd w roku zeszłym, obiecał wyborcom, że zamyka „saluny“ (karczmy) w całym stanie. Zostawszy jednak najwyższym urzędnikiem stanu, p. Pinchot spostrzegł, że obietnicy wykonać nie można, gdyż jego rozkazy w sprawie zamykania salunów są ignorowane w miastach. Pierwszy taki rozkaz guber Pinchota został zignorowany w mieście Filadelfji. Na takie „dictum“ miasta Filadelfji zabrał głos p. Allen, były gubernator stanu Kansas, należący do „suchych“ i powiedział: „gdybym był gubernatorem Pennsylvanii, ogłosiłbym stan wojenny, a do miasta Filadelfji posłałbym oddział karabinierów z ostrymi nabojami, aby wymusili posłuszeństwo mieszkańców dla rozkazu gubernatora“. Dodać należy, że p. Allen był gubernatorem stanu Kansas, gdzie też ludzie samej wody nie pijają, a jednak nic podobnego nie zarządził do tego, jak się wypowiedział teraz w Washingtonie.

Pan Pinchot widząc, że nie da sobie rady, zaatakował prezydenta Coolidge'a za to, że zbywa milczeniem wszelkie nadużycia prohibicyjnych urzędników federalnych. Zdaniem Pinchota, prezydent powinien odebrać władzę sekretarzowi skarbu, p. Mellonowi, mającemu nadzór nad prohibicją, a sam się zająć wprowadzeniem w życie osiemnastej poprawki do konstytucji.

Prezydent tymczasem ma bardzo wiele zajęć, więc nie może brać sobie kłopotu na głowę; wiadomo bowiem dobrze, że śp. Harding rozchorował się właśnie z wyczerpania, co było powodem jego przedwczesnego zgonu.

Prezydent Coolidge zamierzał milczeć o prohibicji do dnia 1-go grudnia, gdyż w tym bowiem czasie zamierzał wystąpić z mową przed kongresem Stanów Zjednoczonych. Skoro jednak ataki Pinchota odbiły się szerokiem echem w całym Stanach Zjednoczonych i wywołały wielki hałas zarówno wśród „suchych“, jak i „mokrych“, postanowił prezydent Coolidge wypowiedzieć się wcześniej, i to właśnie uczyni na konferencji gubernatorów, która odbędzie się dn. 20 października w Washingtonie. Chodzą pogłoski, iż prezydent Coolidge zdaje sobie sprawę z wielkich szkód moralnych i materjalnych, jakie wyrządziła prohibicja i będzie obstawał na konferencji gubernatorów, jak w i mowie swojej do kongresu, aby w sprawie prohibicji nastąpiła modyfikacja. „Mokrzy“ cieszą się z tego, podczas gdy „susi“ mobilizując siły, zamierzają stanąć twardo w obronie osiemnastej poprawki. Dodać jedynie należy, że do tz. „suchych“ należą i przemytnicy, zwani tutaj „butlegerami“, którzy z powodu prohibicji podorabiali się olbrzymich majątków na przemycaniu wódki, piwa i wina.

Stanisław A. Trojanowski.

Ze spraw ukraińskich.

Zakaz odbycia ukr. socjalistycznego kongresu. Zapowiedziany na dzień 17 i 18 bm. w Łucku ukr. socjalistyczny kongres województw ustyńskiego, poleskiego i lubelskiego nie odbył się z powodu zakazu min. spraw wewn.

Emigracja Petruszewyczowców w Berlin'e. — Oficjalny organ Petruszewycza „Ukraińskij Propor“ przeniósł się z Wiednia do Berlina. Wydawnictwo zaznacza, że kierunek ideowy pisma pozostanie niezmieniony“.

—•••—

Prasa franc. o odroczeniu konferencji ambasadorów

DWIE NOTY DO NIEMIEC.

Paryż. (PAT). 21. 11. Konferencja ambasadorów zebrała się dziś o godz. 17.40 i zakończyła swe obrady o godz. 19. Na posiedzeniu tem ustalono redakcję not do rządu niemieckiego. Ogłoszenie tych not, z których jedna dotyczy kontroli, a druga kronprinca, nastąpi wieczorem. Działalność międzysojuszniczej kontroli wojskowej rozpocznie się bezwłocznie.

Paryż. (PAT). 21. 11. Prasa omawia fakt odroczenia decyzji konferencji ambasadorów, podnosząc, że zwłokę spowodowały wyjątkowe okoliczności, w jakich znalazła się Anglja w związku z okresem przedwyborczym. „Petit Parisien" uważa, że w dzisiejszem stadjum po wysiłkach pojednawczych z obu stron, uczynionych z widocznem pragnieniem wzajemnego zrozumienia się, nie można sobie wyobrazić, aby możliwa była istotna różnica zdań. „Journal" i „Matin" wyrażają przypuszczenie, że rząd angielski uzna za rzecz konieczną, umożliwić rozpatrzenie obu projektów not do rządu Rzeszy. Ewentualne zmiany redakcyjne nie mogłyby w żaden sposób wpłynąć na treść not; mogą tylko co najwyżej spowodować nieznaczne opóźnienie decyzji Rady ambasadorów.

Czeskie łzy z powodu projektu zburzenia soboru na pl. Saskim.

Warszawa. (Tel. wł.) (G) Z Pragi donoszą do Warszawy: „Narodni listy" w numerze 315. z wielkim żalem piszą, że sobór prawosławny na pl. Saskim w Warszawie zniknie z powierzchni ziemi z dniem 30 czerwca 1924 roku. — Wspomnianemu dziennikowi niepodoba się decyzja warszawskiej rady miejskiej; zdaniem tego pisma Polska przez 5 lat swej niepodległości niezbudowała ani jednego porządnego gmachu a demoluje prawosławny sobór w stolicy państwa, które w swych granicach ma tak ogromną ilość prawosławnych.

Z Niemiec.

KRYZYS W NIEMCZECH.

Berlin. (PAT.) Tut. koła parlamentarne zapatrują się pesymistycznie na sprawę przesilenia w gabinecie Stresemana. Zdaniem tych kół prezyd. Eberth będzie musiał zamianować nowy gabinet. Prawdopodobnie będzie to gabinet urzędniczy o zabarwieniu prawicowem. Tekę ministra spraw zagranicznych obejmie jeden z fachowych dyplomatów.

PROTEST NIEMIEC PRZECIW POPIERANIU SEPARATYSTÓW.

Berlin. (PAT.) 21 11. Niemiecki pełnomocnik w Paryżu wręczył rządowi francuskiemu notę, w której rząd niemiecki protestuje przeciw ciągłemu popieraniu band separatystycznych w Palatynacie przez urzędowe organizacje francuskie, jakoteż przeciw wstrzymywaniu władz i urzędników niemieckich w przywracaniu publicznego porządku i zwalczaniu elementów powstańczych. Nota żąda ponownie, aby wojskom francuskim wydano nakaz postępowania według międzynarodowych i traktatowych zobowiązań.

ZAPOWIEDŹ NOWEGO RZĄDU W BAWARJI.

Berlin. (AW). „Zeit" donosi z kół dobrze poinformowanych, że bawarski rząd premiera Knillinga w najbliższym czasie ustąpi. Jako przypuszczalnego następcę Knillinga wymieniają Kahra, dalej dr. Hippa. W sprawie tej wypowiedzieć się mają poszczególne partje bawarskie.

STANOWISKO RZĄDU BELG. W SPRAWIE ODSZKODOWAŃ.

Bruksela. (PAT). 21. 11. Minister spr. zagr. Jaspar, przemawiając we wtorek w Izbie deputowanych, określił stanowisko rządu belgijskiego w sprawie odszkodowań i bezpieczeństwa. Sprawa odszkodowań — mówił minister — nie może być przedmiotem żadnych targów, tak samo żadne targi i usiłowania pojednawcze nie mogą istnieć w sprawie bezpieczeństwa kraju.

ALJANCI COFAJĄ ŻĄDANIE WYDANIA B. NASTĘPCY TRONU.

Londyn. (PAT). 21. 11. Na podstawie porozumienia aljantów, nie będą oni żądali wydania b. następcy tronu, zażądają jednak gwarancji co do jego zachowania się. Co do kontroli wojskowej ustanowiono termin podjęcia tej kontroli, a ogólne przygotowanie spoczywa w rękach gen. Nolleta.

ZGODNOŚĆ ANGLJI I FRANCJI W SPRAWIE KOMISJI KONTROLI.

Londyn. (PAT). 21. 11. W sferach rządowych utrzymuje się zdanie, że komisja kontroli powinna bez najmniejszego opóźnienia podjąć swe prace, których ważność uznają wszyscy sprzymierzeńcy. Mimo, że rząd angielski nie był jednomyślnym z Francją, uznaje konieczność zastosowania dalszych sankcji, na wypadek, gdyby Niemcy nie zobowiązały się zapewnić komisji bezpieczeństwo.

Proces bombistów.

Warszawa. (AW.) W drugim dniu rozprawy przeciw porucznn. Bagińskiemu i Wieczorkiewiczowi sąd przystąpił do badania dowodów rzeczowych podczas rewizji. Do sali sądowej przyniesione bomby, maszynę piekielną i materjały wybuchowe, dynamit etc. Oskarżeni oświadczyli, że widzą te materjały poraz pierwszy. Następnie zaczęło się przesłuchiwanie świadka komisarza policji w Częstochowie Stanisza, którego niejaki Czechnowski powiadomił o zamachach bombowych, przynosząc mu jako dowód kilka bomb gotowych do wybuchu. Czechnowski oświadczył świadkowi, że otrzymuje pieniądze od jednego z państw ościennych. W toku zeznań pokazało się, że oskarżony Wieczorkiewicz pozostawał w kontakcie z Czechnowskim, dając mu bomby i zamierzając spowodować wybuch na moście kolejowym koło Tarnowa. Dalszy ciąg rozprawy ogłoszono jako tajny ze względu na zeznania świadka, dotyczące udziału jednego z państw ościennych w akcji wybuchowej.

PROGRAM OBRAD KONFERENCJI M. ENTENTY.

Grac. (PAT). 21. 11. „Tagespost" z Belgradu: Na konferencji M. Ententy, zwołanej na 13. grudnia br. do Belgradu, **będzie omawiana sytuacja zagraniczna, oraz stosunek Małej Ententy** do Grecji, Albanji, Bułgarji i Węgier. Nadto ma być przedyskutowana sprawa reparacyjna, oraz omówiony stosunek do Włoch w sprawie Rjeki, **jak również sprawa przystąpienia Polski do Małej Ententy.**

SOWIET MOSKIEWSKI O MONARCHIZMIE NIEM. I ROKOWANIACH Z POLSKĄ

Moskwa. (AW.) 19 bm. odbyło się plenarne posiedzenie sowietu moskiewskiego, Z referatem o sytuacji międzynarodowej wystąpił Kamieniew, który oświadczył, że największe niebezpieczeństwo dla pokoju europejskiego grozi ze strony monarchistów niemieckich, którzy podnoszą obecnie głowę. **Sowiety nie zapomną nigdy militarystom niemieckim pokoju brzeskiego i nie będą mogły spokojnie patrzeć na restaurację monarchizmu w Niemczech.**

Przechodząc do **stosunków polsko-sowieckich** Kamieniew złożył sprawozdanie z rokowań, prowadzonych w Warszawie pomiędzy rządem polskim i Koppem i oświadczył, że **w zasadniczych punktach osiągnięte zostało porozumienie,** którego jednak rząd polski nie zgodził się utrwalić w piśmiennym protokole.

SOWIETY CHCĄ ZBOJKOTOWAĆ SZWAJCARJĘ.

Moskwa. (PAT). 21. 11. W wywiadzie w sprawie wyroku lozańskiego komisarz ludowy dla spraw zagranicznych Cziczerin oświadcza między innemi, że zbrodnia Conradi'ego i Połunina jest zbrodnią Szwajcarji i Szwajcarja drogo zapłaci za werdykt lozański. Rosja zerwie ze Szwajcarją wszelkie stosunki tak pośrednie jak bezpośrednie. Na terenie Szwajcarji ani na chwilę nie stanie noga żadnego obywatela SSSR. Bojkot Szwajcarji będzie przeprowadzony w całej rozciągłości.

ROZWOJ PORTU W ELBLĄGU

Królewice. (AW.) W roku bieżącym koła handlowo-przemysłowe zwróciły większą uwagę na rozbudowę portu przeładunkowego. Budową tego portu zajęły się również firmy piławskie i olsztyńskie. Izby handlowe Prus wschodnich uchwaliły ostatnio wyasygnować większe sumy na dalszą budowę tego portu.

ANGIELSKIE TOW. DLA BUDOWY KOLEJI ELEKTR. W POLSCE.

Londyn. 21. 11. (PAT). Utworzono tu towarzystwo angielskie dla budowy stacji elektrycznej, linji tramwajowych i podmiejskich kolei elektrycznych w Polsce. Nowe towarzystwo zostało zarejestrowane pod nazwą The Power and Traction Finance et Co. Kapitał towarzystwa wynosi 100.000 ft. szterl. Towarzystwo uzyskało zasadniczą zgodę na kredyt, pod gwarancją „Trade Facilities Act. Comitee" w wysokości 1,250.000 ft. szterl. na poczet którego wypuści 6 proc. obligacje, płatne po 20 latach.

Sprawy polskie.

PRZECIW AMERYKANIZACJI POLAKÓW.

Warszawa. (AW.) Na sejmowej komisji oświatowej, powzięto następujące rezolucje: 1) w sprawie szkolnictwa i opieki duchowej dla emigrantów polskich we Francji przez zawarcie odpowiedniej konwencji, 2) w sprawie szkolnictwa polskiego w Rosji na zasadzie traktatu ryskiego, 3) w sprawie zaprzestania systematycznej amerykanizacji Polaków drogą interwencji w episkopatach Stanów Zjednoczonych, obsadzonych głównie przez Irlandczyków i Niemców.

ECHA EKSCESÓW ANTYŻYDOWSKICH.

Warszawa. (Tel. wł.) (G). Na dzisiejszem posiedzeniu sejmowej komisji administracyjnej rozpatrywano wnioski koła żydowskiego i posła Pryłuckiego w sprawie ekscesów antyżydowskich w Warszawie w dn. 5. kwietnia br. Przyjęto uzgodniony wniosek pos. Thugutta (Wyzw.) i pos. Wierdaka (ZLN.) w brzmieniu następującem: „Potępiając ekscesy antyżydowskie wogóle, a w szczególności ekscesy z dn. 5. kwietnia br. komisja uważa wnioski koła żydowskiego za nieaktualne i przechodzi nad nimi do porządku dziennego.

USTAWA O UPOSAŻENIU SĘDZIÓW I PROKURATORÓW.

Warszawa. (Tel. wł.) (G). Sejmowa komisja budżetowa rozpatrywała dziś projekt ustawy o uposażeniu sędziów i prokuratorów; ustawa ta była już przedmiotem obrad na pełnym sejmie i została zwrócona do komisji budżetowej dla uzgodnienia z ustawą o uposażeniu urzędników państwowych. Komisja uchwaliła w pierwotnym projekcie szereg zmian i wyraziła życzenie, by ustawa znalazła się na plenum sejmu na jednem z najbliższych posiedzeń.

BOLSZEWICY NIEZADOWOLENI Z OGRANICZANIA PRZEZ POLSKĘ ICH TRANZYTU DO NIEMIEC.

Warszawa. (Tel. wł.) (G) Z Rygi donoszą do Warszawy: „Sowiecka Prawda" jeden z naczelnych organów prasy bolszewickiej zamieszcza artykuł wstępny poświęcony ostatnim rokowaniom polsko-sowieckim. Zdaniem tego pisma jakiekolwiek ograniczenie tranzytu Rosji do Niemiec przez Polskę nawet w wypadku wojny polsko-niemieckiej jest absolutnie niedopuszczalne. Rosja żąda od Polski realnych gwarancji pokoju i swobody tranzytu niezależnie od tego czy w Niemczech będzie rząd faszystowski, czy komunistyczny. Wobec tego, że „w sprawach dotyczących pokoju na Polsce polegać nie można" Zw. Rep. Sow. musi się mieć na baczności i liczyć się z możliwością najdalej idących konsekwencji.

POGŁOSKI O USTĄPIENIU WOJ. BREJSKIEGO.

Toruń. (PAT). 21. 11. Prasa tutejsza podaje, jakoby wojewoda pomorski p. Jan Brejski miał ustąpić.

ZJAZD DZIENNIKARZY POMORSKICH.

Toruń. (PAT). 21. 11. W ubiegłą niedzielę odbył się w Tczewie ogólny zjazd dziennikarzy pomorskich, przy udziale 20 dziennikarzy z całego województwa pomorskiego. Zjazd dokonał wyboru nowego zarządu syndykatu dziennikarzy pomorskich. Prezesem wybrany Dębkowski z Grudziądza. Zjazd uchwalił między innemi rezolucję do rządu z prośbą o położenie kresu ciągłemu i nadmiernemu podwyższaniu przez fabryki cen papieru.

RUCH ANTYŻYDOWSKI NA UNIWERSYTECIE WIED.

Wiedeń. (AW). „Morgenzeitung" donosi: Rektor wiedeńskiego uniwersytetu komunikuje, że sprawa zajść docenta dr. Decrinica ze studentami żydowskimi jest przedmiotem urzędowych dochodzeń dziekanatu wydziału lekarskiego. — Chodzi tu o wykluczenie z wykładów wszystkich studentów wyznania mojżeszowego, oraz publiczne starcia między niemiecką młodzieżą nacjonalistyczną, a studentami żydowskimi, na placu Bismarcka, któremu położyła kres dopiero policja.

Z RUCHU PRZEDWYBORCZEGO W ANGLII.

Londyn. (PAT). 21. 11. Wydaje się prawie pewnem, że kandydatura Baldwina przejdzie olbrzymią większością głosów. Kandydatura Asquitha jest zachwiana przez Labour Party. Dotychczas nie można nic powiedzieć o kandydaturze Macdonalda, którego zwalczają w okręgu walijskim konserwatyści i liberali.

Londyn. (PAT). 21. 11. Konserwatyści wystawią swe kandydatury prawie we wszystkich okręgach Anglji. Liberali są również bardzo czynni i wystawią 400 kandydatów na ogólną liczbę 615 miejsc w Izbie gmin. Liczba kandydatów Labour party wynosi również 400.

W 5-tą rocznicę.

Wczoraj wieczorem jako w wigilję 5-rocznicy oswobodzenia Lwowa, zebrały się na pl. św. Ducha przed odwachem, orkiestry wojskowe 19, 26 i 40 pp., oraz 14 p. ułanów i odegrały hymn państwowy, poczem w takt marsza ruszyły przez ulice miasta z lampionami tysiączne rzesze publ. towarzyszyły capstrzykowi. Równocześnie orkiestra tramwajarzy w wozie, dekorowanym zielenią i barwnemi lampionami objeżdżała wszystkie linje tramwajowe, grając melodje narodowe.

Na wielu domach powiewały już wczoraj chorągwie o barwach narodowych, w oknach czerwienią się nalepki.

Dziś rano na powitanie uroczystego dnia obchodu 5-rocznicy odrodzenia Polski i oswobodzenia Lwowa, odegrano hejnał na wieży ratuszowej.

O godz. 10 i pół. przed południem odbędzie się w katedrze uroczyste dziękczynne nabożeństwo — a bezpośrednio po odprawieniu mszy odbędzie się poświęcenie sztandaru ofiarowanego Związkowi Obrońców Lwowa. Wręczenie sztandaru Z. O. L. nastąpi na placu Marjackim.

Z teatru.

„MŁODA SCENKA" szkoły dramatycznej Fr. Frączkowskiego: „SĘDZIOWIE", tragedja Stanisława Wyspiańskiego.

Potężny, a prosty utwór Wyspiańskiego, to gotyk tragizmu. Nagromadzenie — i harmonijne skojarzenie — tragizmów indywidualnych, dusz bólem nabrzmiałych, walczących ze sobą światów i poglądów. Dusza każda przez los bita, jedna z drugą się zderza, o drugą uderza i z każdej ton się wydobywa coraz czystszy, wyższy, bardziej ludzki, wystrzela ku niebu wieża buntowniczego tragizmu.

Powagi, siły, stopniowania trzeba tej tragedji, wystawionej u nas w teatrze miejskim pod koniec dyrekcji śp. Michała Tarasiewicza przez p. Chaberskiego.

Zespół szkoły dramatycznej p. Fr. Frączkowskiego dał utworowi pełnię powagi, dosyć siły, zbyt mało stopniowania. Przedstawienie jako całość — należy to stwierdzić — było poważne, bardzo staranne, wywierało wrażenie, zasłużyło sobie na uznanie.

Z grających wyróżniła się p. Rylska w roli Jewdochy konieczną twardością, surowem skupieniem ruchów, głosu, mimiki. Szczytowa scena wybuchu („kocham i nienawidzę") zagrana była doskonale. P. Marek (Samuel) maskę miał bardzo dobrą, chód zbyt realistyczny, niedostosowany do stylu sztuki. Potężny monolog nad zwłokami syna. doskonały z początku, nie był ustopniowany. Efektowniejszą była część pierwsza; koniec przeszedł bez większego wrażenia. Pauzy — i w tej i w innych scenach — były zbyt przeciągnięte. Joas (p. Stadorówna) dobry był w tonie głosu, gorszy w zbyt nieruchomej, niedość wyrazistej masce. Poprawni zupełnie dziad i Jukli (pp. Przystawski i Lotar), Natan (p. Igiel) nie miał ostrości napięcia dramatycznego, był sceptyczny i ślamazarny.

W. J.

Kronika.

KALENDARZYK.

Dziś rz. kat. Cecylji panny; gr. kat. Onysifora. Jutro rz. kat. Klemensa; gr. kat. Erasta. — Wschód słońca 6·49, zachód 3·33.

TEATR WIELKI.

Czwartek „Noc Listopadowa". Uroczyste przedstawienie z okazji rocznicy oswobodzenia Lwowa.
Piątek „Noc Listopadowa".
Sobota o 3·30 „Dziady" — wieczór „Walkirja".
Niedziela o 3 „W krainie baśni" — wieczór „Noc Listopadowa".
Poniedziałek „Walkirja" (abonamenty ważne).
Wtorek „Noc listopadowa".

TEATR MAŁY.

Czwartek, piątek „Kochanek od serca".
Sobota „Pokojówka szuka miejsca".
Niedziela „Kochanek od serca".
Poniedziałek „Pokojówka szuka miejsca".
Wtorek „Kochanek od serca".

TEATR NOWOŚCI.

Czwartek, piątek, sobota, niedzieja „Księżniczka Olala".
Poniedziałek „Miłość cygańska".
Wtorek „Księżniczka Olala".

We Lwowie.

— **Pierwszy zwiastun zimy.** Piękna i łagodna jesień tegoroczna kończy już, niestety, swoje panowanie. Wczoraj po godz. 8 rano przy wietrze zachodnim spadł obfity śnieg i obielił dachy, bezlistne drzewa, krzewy i trawniki. — Wkrótce jednak znikł zupełnie pod wpływem słonecznego ciepła. Niebo wypogodziło się przez cały dzień była pogoda, wieczór zaś osrebrzył majestatyczny księżyc.

— **Trzyminutowa rozmowa telefoniczna** ze Lwowa do Warszawy kosztuje obecnie 260000 mk. (pilna 780.000 mk.) — od 1. grudnia taryfa ma być podwyższona o 200 proc., czyli że zwykła rozmowa telefoniczna kosztować będzie 780.000 mk. a pilna **2,240.000 mk.** Jeżeli się komu śpieszy, zamówić musi pilną rozmowę, czyli zapłacić za jedną rozmowę trzyminutową około $2\frac{1}{4}$ miljona a za 6 minut $4\frac{1}{2}$ miljona mk. Kogo stać na to.

Podwyżka taryfy za międzymiastowe rozmowy telefoniczne oznacza nowe bardzo obciążenie dzienników, które już obecnie sprowadzanie własnych depesz telefonicznych kosztuje kilkadziesiąt a nieraz i więcej miljonów. Rząd ma wielki gest w ustanawianiu podwyżek — najniższa podwyżka 100, 150, 200 a nawet 250. proc. i to co parę tygodni, co miesiąc. Kto wytrzymać może takie skoki? A za przykładem rządu idą wszyscy inni!

— **Skutki olbrzymiego podrożenia taryfy za międzymiastowe rozmowy telefoniczne** już się objawiają. Liczba rozmów zredukowaną została do połowy. Przypuszczać należy, że po wejściu w życie nowej podwyżki o 150 do 200 proc. liczba rozmów zmaleje do minimum. Struna przeciągniętą została!

— **Poł. Tow. Muzyczne** wykona dziś, we czwartek, o godz. 12 w katedrze legendę Fr. Liszta „Św. Cecylja". Sola: p. Frischowa i p. Linhardtówna.

— **Banki lwowskie,** należące do oddziału małopol. Związku banków dziś z powodu rocznicy oswobodzenia Lwowa urzędować nie będą. Nie będzie też dziś zebrania giełdy pieniężnej i zbożowej.

— **Protest przeciw zmienieniu ustawy o ochronie lokatorów.** W lwowskiej Izbie adwokatów odbyło się onegdaj w sprawie projektu nowej ustawy o ochronie lokatorów zebranie, w którem wzięli udział między innymi delegaci Izby inżynierskiej, Izby lekarskiej, Izby handlowo-przemysłowej, Izby rękodzielniczej i zrzeszeń kupców i rzemieślników. Przewodniczył dr. Paneth. Po dłuższej dyskusji uchwalono rozwinąć agitację przeciw projektowi nowej ustawy i upoić Izbę adwokacką do wypracowania memorjału, w którymby przedstawiono rządowi następstwa, jakieby uchwalenie projektu pociągnęło za sobą. Równocześnie należałoby wskazać drogę do powolnego i racjonalnego zreformowania ustawy o ochronie lokatorów. Memorjał miałby być wysłany do rządu, sejmu i komisji sejmej.

— Po walnem zgromadzeniu Związku Obrońców Lwowa. W środę wieczór odbyło się walne zgromadzenie „Związku Obrońców Lwowa w sali T-wa pedagogicznego. Po sprawozdaniu ustępującego zarządu, miała się rozwinąć dyskusja. Zamiast niej jednak nastąpił szereg pełnych zgiełku i wrzawy przemówień, z których ani jedno, nie dotyczyło spraw, objętych porządkiem dziennym. Dotychczasowy zarząd wraz z p. Zagórskim jako prezesem został ponownie wybrany. Tyle na razie suchych uwag. Przebieg jednak walnego zgromadzenia Z. O. L. obfitował w tyle niesamowitych lub wprost skandalicznych momentów, strona formalna obrad tak dalece urągała wszelkim przyjętym zwyczajom, że tematowi temu zmuszeni jesteśmy poświęcić w najbliższym numerze obszerniejszą wzmiankę.

— Nowa fundacja. Ziemianin kresowy p. Piotr Czosnowski złożył miljard marek na fundację dla niezamożnej młodzieży kresowej.

— Dopłata dla urzędników państwowych. — W „Dzienniku Ustaw" z dnia 17 bm. (Nr. 117) następujące rozporządzenie rady ministrów: „Na mocy art. 5 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) zarządza co następuje:

§ 1. Ze względu na zwrost kosztów utrzymania w miesiącu wrześniu 1923 r. zarządza się oprócz wypłaty poborów na miesiąc październik 1923 roku obliczonych na podstawie mnożnej ustalonej w art. 5 powyższej ustawy, dopłatę wedle mnożnej wynoszącej sumę 2100 mkp.

§ 2. Na miesiąc listopad 1923 r. ustanawia się mnożną w wysokości 25.520 mkp.

§ 3. Ze względu na wzrost kosztów utrzymania w drugiej połowie października 1923 r. zarządza się dopłatę do poborów na miesiąc listopad 1923 r. obliczonych na podstawie mnożnej ustalonej w parag. 2 według mnożnej wynoszącej sumę 17,100 mkp.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia".

— Zbiórka na rzecz II Domu Techników we Lwowie przyniosła 20 bm. 1.650,000 000 mkp. (miljard sześćset pięćdziesiąt miljonów mkp.) Oprócz tego „Oikos" ofiarował drzewo za 50 miljonów mkp. Doliczone do tego wartość ofiarowanych darów w naturze, jakoteż waluty obce i monety srebrne wyniesie ostatnia zbiórka około 2 miljardów mkp. Dyrektor „Gazoliny" p. inż. Marjan Weleżyński złożył równowartość 5 dolarów pod warunkiem, że i inne firmy naftowe złożą taką samą kwotę. Koncern Dąbrowa złożył 150 milj. mkp. W najbliższych dniach z okazji zbiórki złożyć mają jeszcze lwowskie banki i zakłady finansowo-handlowe większe kwoty.

— Udogodnienia dla właścicieli abonamentów w teatrach miejskich. Piszą nam z teatru: Doświadczenie w listopadzie z bloczkami abonamentowemi pozwala dyrekcji wprowadzić jeszcze większe udogodnienia. A mianowicie: nie na jeden ale na dwa dni naprzód będzie można realizować bloczki, ponadto do lóż realizować się będzie bloczki na poszczególne miejsca. W razie, gdyby abonenci w większej ilości chcieli pójść na sztukę, która już zeszła z repertuaru, dyrekcja uwzględniać będzie takie życzenia. Sprzedaż bloczków na grudzień rozpoczyna się we czwartek 22 bm. od 10 do 12 w teatrze Wielkim, jedynie tylko dla ludzi żyjących z pensji.

— Los fundacji. Trzy fundacje: śp. dr. Rolickiego dla szwaczek, śp. Kiselki dla studentów i śp. Niezalewicza dla rękodzielników, pozostające pod zarządem gminy, nie mogą spełniać swego przeznaczenia, wobec obecnego stanu waluty. Zasiłki z tej fundacji są tak małe, że nie opłaciłoby się wnosić podania. Dlatego Magistrat postanowił kwotami, które miał obecnie rozdać, powiększyć kapitał fundacyjny.

— Nowe konsensy budowlane. Na wczorajszem posiedzeniu wydał Magistrat następujące konsensy: na budowę II piętrowego domu przy ul. Sieniawskiej, II piętrowej oficyny przy ul. Kazimierzowskiej, I piętrowego domu na Bogdanówce, szopy murowanej ze stajnią i magazynem przy ul. Pełczyńskiej, domu parterowego przy ul. bocznej Kadeckiej i na nadbudowę IV piętra przy ul. 3 Maja.

— Posiedzenie Rady miejskiej odbędzie się we czwartek 22. bm. o g. 6-tej wieczór. Na porządku dziennym, między innemi: Podwyższenie opłat wodociągowych. Zaciągnięcie pożyczki wekslowej na cele aprowizacji miasta. Sprawa regulacji ulicy Gródeckiej. Regulamin obrad Rady miejskiej. (Dyskusja ogólna).

— Płace robotnicze w zagłębiu naftowem. Dnia 16. listopada r. b. odbyło się we Lwowie posiedzenie komisji dla regulacji płac robotników przemysłu naftowego. Wskutek memorjału wniesionego przez związki robotnicze, w którym wyrażone zostały nowe żądania, odbiegające od postanowień umowy zbiorowej, poprzedzona została powyższa komisja zjazdem przemysłowców naftowych, na którym uchwalono szereg ustępstw dla robotników naftowych, odrzucono zaś szereg żądań nie nadających się w chwili obecnej do wykonania. Mimo początkowo dość znacznych różnic między pracodawcami i robotnikami, komisja cennikowa uregulowała płace na podstawie zgodnego wzajemnego porozumienia się przedstawicieli pracodawców i robotników:

Począwszy od 16. bm. odbywać się będzie regulacja płac robotniczych w okresach 2-tygodniowych.

Zebrania komisji cennikowej odbywać się będą 14. i 29. każdego miesiąca i obliczać będą wzrost drożyzny w okresach od 28. do 13, i od 13 do 28 każdego miesiąca.

Pierwsze obliczenie sposobem zmienionym odbędzie się 29. bm.

— Nowe znaczki pocztowe. W dniu 14. bm. wypuszczono w obieg nowe znaczki stemplowe po 10.000 i 20.000 mk.

— Cena węgla górnośląskiego i koksu podwyższona została od 15. bm. o 25 proc.

— Aresztowanie paskarza. Oddział walki z lichwą przy Eksp. pol. śledczej Lwów-miasto aresztował podczas wczorajszej obławy rzeźnika Jana Moszczaka za pobieranie paskarskich cen (kilogram słoniny 1,280 tysięcy). Sporządzono również około 30 doniesień na kupców, u których skonstatowano brak faktur i cenników.

W asystencji urzędników skarbowych przeprowadzono również rewizję po hotelach, jak: Krakowski, City, Bristol, Austrja, Astorja, Splendid i innych w poszukiwaniu za przybyłymi do Lwowa agentami, skupującymi obcą walutę, złoto i srebro, które następnie wysyłają za granicę. Skonfiskowano około 1000 dolarów, oraz czek na 30 funtów szterlingów.

— Dała się „nabrać". Stanisława Kąkolowska lat 23 licząca służąca obecnie bez zajęcia, bawiąc w urzędzie pośrednictwa pracy poznała pewnego osobnika, który przedstawił się jej jako Jan Górkiewicz wdowiec, właściciel realności na Bednarówce poszukujący gospodyni. Gdy Kąkolowska nic nie przeczuwając zgodziła się z nim o posadę ten zaproponował jej by została jego żoną a w zamian zapisze jej połowę majątku. Zgodziwszy się i na tą propozycję, dała się „naciągnąć" na 100 tysięcy mkp. a następnie za jego namową sprzedała swój żakiet za 800 tys. mkp., które mu oddała do przechowania. Po dniu spędzonym razem, idąc wieczorem rzekomo do jego domu przez las Beharówki Górkiewicz rzucił się na nią i zgwałcił ją a następnie zbiegł. Zawiadomiona o tem policja wykryła, że rzekomy Górkiewicz nazywa się Jan Łoś i mieszka przy ul. Zofji 6 Oszusta narazie zamknięto w areszciach polic.

— Ogień w piwnicy. W domu przy ul. Szajnochy l. 1. niewiadomej przyczyny powstał ogień w piwnicy Jana Goetza. Wezwana straż pożarna po utrudnionej niskiem sklepieniem pracy ogień zlokalizowała.

Z kroniki wypadków. 74 letnia Karolina Konopnicka, przechodząc wczoraj placem Marjackim została potrąconą przez wóz Juljana Szudgelika tak fatalnie, że upadając zraniła się w głowę i rozbiła kolano. Opatrzona przez pogotowie rat. pozostawiono opiece domowej.

Michał Dutkiewicz lat 40 liczący, zam. przy ul. Zielonej l. 58, pojechał wczoraj wozem po glinę na ul. Stolarską. Podkopując stok gliny, ten usunął się i przygniótł go, gniotąc żebra. Przewieziony karetką pogotowia rat. do szpitala wkrótce zmarł.

Z całej Polski.

— Z okazji otwarcia radjostacji w Warszawie z całej Polski Narodowy Klub Prasy w Waszyngtonie w odpowiedzi na depeszę iskrową prezesa syndykatu dziennikarzy polskich, Dąbskiego — przysłał radjostacji telegram z „bratnim pozdrowieniem dziennikarzom Polski odrodzonej". (AW).

— 150 miljonów mk. na cele dobroczynne złożyła bawiąca w Krakowie wycieczka jugosłowiańska na ręce prezydenta Fedorowicza.

— Afera szpiegowska w Krakowie. W uzupełnieniu szczegółów podanych przez nas onegdaj donoszą jeszcze dzienniki krakowskie: Prócz aresztowanych poprzednio głównych członków szajki szpiegowskiej, Kornata i Tarnawskiego, aresztowano kilku dalszych ważniejszych osobników, którzy trudnili się już od kilku lat szpiegowaniem na szkodę Polski. Między aresztowanymi są: Jaworek i Jan Gawron, obaj, podobnie, jak i wszyscy dotąd aresztowani, bez zajęcia. Jaworka aresztowano na ulicy w chwili, gdy niósł cały plik tajnych dokumentów wojskowych, wykradzionych z DOK i komendy obozu warownego. Dokumenta zwrócono władzom wojskowym. W aferę tę, zataczającą coraz szersze kręgi, wmieszane są osoby ze sfer wojskowych i cywilnych. Władze śledcze zdołały już zebrać liczny materjał obciążający, na podstawie którego dalsze aresztowania są w toku.

— Zjazd właścicieli nieruchomości. W Warszawie zamknięto 19. bm. obrady 7 zjazdu **właścicieli nieruchomości. Podczas obrad stwierdzono, że w miastach polskich jest 3,7°/₀ budynków mieszkalnych zniszczonych całkowicie, 4,2°/₀ częściowo, 8,3°/₀ zagrożonych zniszczeniem** z powodu braku remontu, szczególnie w **województwach kresowych.** Na zjeździe **omawiano głównie sprawę ustawy o ochronie lokatorów. Uchwalono szereg postulatów, między innymi w sprawie podwyższenia komornego w roku przyszłym do norm przedwojennych, zabronienia lokatorom odstępowania mieszkań itp. Wybrano komisję dla przeprowadzenia postulatów.**

— Administracja wojskowa zakupi materjały na ubrania w kraju. Na **konferencji władz wojskowych z przedstawicielami przemysłu włókienniczego ustalono, że administracja wojskowa pokryje zapotrzebowanie na materjał ubraniowy w kraju po cenach konkurencyjnych. (AW.)**

— Dwie kuchnie dla inteligencji w Krakowie wydają dziennie 1300 obiadów po 3000, 5000 i 10000 mk. i kilkadziesiąt bezpłatnie.

— Szczegóły pożaru w Jaworowie. Pożar w Jaworowie, o którym donosiliśmy, powstał skutkiem nieostrożności w zagrodzie Ewy Markowej przy ul. Grebla. Stąd przeniósł się on na sąsiednie zabudowania, z których sześć spłonęło. Szkoda wyrządzona pożarem wynosi 50 miljardów mkp. Tylko dzięki natychmiastowej akcji ratowniczej, przeprowadzonej przez 40 ułanów z 22 pułku ułanów stacjonowanych w Jaworowie z por. Wilhelmem Kirlwasem na czele, udało się ogień szybko zlokalizować i tem samem nie dopuszczono do groźniejszych rozmiarów. W akcji ratowniczej wzięła również udział straż ochotnicza pożarna, oraz posterunkowi polic.

— Kilku zbrodniarzy kolejowych ujęto 17 bm. w pobliżu Brześcia Litewskiego. Należeli oni do bandy, która w ostatnich czasach celem spowodowania wykolejenia pociągów osobowych, uszkadzała tory kolejowe i układała na szynach zapory. Przy ujętych ostatnio przez policję złoczyńcach, znaleziono przyrządy do odkręcania śrub i wyrywania haków, przytwierdzających szyny.

Ze świata.

— Biljon 1 bochenek. Jak donoszą z Bytomia bochenek chleba od dziś kosztuje tam jeden biljon marek (PAT).

— Morskie zbrojenia Anglji. Premjer Baldwin **zapowiedział w swej odezwie wyborczej o mającem wkrótce nastąpić wypłynięciu na morze 17-tu lekkich krążowników i kilku mniejszych okrętów.**

— **Odkrycie wielkich pokładów srebra.** Niedaleko Saragosy słynącej z najobfitszych kopalni srebra w Meksyku natrafili robotnicy w jednej z opuszczonych min na potężne pokłady rudy srebrnej, której jakość przewyższa nawet wartość rud saragoskich. Niestety, cenne to odkrycie zostało zapłacone życiem ludzkiem. **Natychmiast po pierwszych okopach nastąpiło katastrofalne wtargnięcie wody, która zatopiła cały na 400 metrów głęboki szyb, topiąc wszystkich robotników z wyjątkiem dwóch, którym udało się ujść z życiem.**

Zebrania, odczyty i widowiska.

— **Wykłady filmowe** urządza Uniwersytet Ludowy w dniach 22, 23 i 24 bm. w sali Instytutu Technologicznego (ul. Bourlarda 5) o godz. 7 wiecz., film pt. „Z cudów techniki" (fabrykacja żelaza i stali). Wykład prof. politechniki Anczyca. **Teorja Einsteina** poraz ostatni wyświetla uniwersytet Ludowy w niedzielę 25 bm. o godz. 12-tej w południe w sali kina „Lew" (gmach skarbkowski.) Prelekcja inż. Libańskiego.

Bilety wstępu wcześniej do nabycia w księgarni Ludowej przy ul. Szajnochy l. 2.

— **Uroczysty obchód piętnastolecia** Tow. Szkoły Handlowej odbędzie się w niedzielę, 25. bm.: Program: 10 godz. 10 uroczyste nabożeństwo w kościele OO. Franciszkanów; o godz. 11 poranek w sali stowarzyszenia kupców i młodzieży handlowej przy ul. Czarnieckiego 1.: 1) Kantata, odśpiewa chór młodzieży handlowej, 2) Przemówienie prezesa p. senatora dr. Adama, 3) Przemówienie dyrektora szkoły dr. Zagajewskiego, 4) Przemówienie dyr. J. Mączyńskiego imieniem b. uczniów T. S. H., 5) Referat prof. dr. K. Petyniaka-Saneckiego „O bilansie handlowym Polski". 6) Dwie pieśni Niewiadomskiego, odśpiewa p. M. Kisielewska. 7) Deklamacja zbiorowa z „Pana Tadeusza". 8) Frieman: „Cudne oczy", Massenet: Arja z „Manon" — odśpiewa P. Hołowczanka. 9) Chopin: Polonez S-mol — odegra na fortepianie p. Z. Czarnecka. O godz. 6-tej popołudniu zabawa młodzieży szkolnej w Domu Akademickim.

— **Lwowskie Towarzystwo lekarskie.** Posiedzenie naukowe odbędzie się w piątek dnia 23 bm. o godz. 6-tej wieczór na Poliklinice przy ul. Lindego 5. Porządek dzienny: 1) Przedstawienie chorych, 2) dr. Falkiewicz: 1) Odczyny kolloidowe w płynie mózgowordzeniowym i ich znaczenie w djagnostyce chorób systemu nerwowego (wykład).

Nadesłane.

Z Loewensteinów

Alma Rubinowa

wdową po inspektorze kolei państwowych

zgasła po długich a ciężkich cierpieniach, dnia 20-go listopada 1923 r., w 74 roku życia.

Wyprowadzenie zwłok na miejsce wiecznego spoczynku odbędzie się w czwartek **22. bm. o godz. 12 w południe** z hali przedpogrzebowej cmentarza izr. we Lwowie, o czem zawiadamiają

Córka, Zięć, Wnukowie, Rodzeństwo i pozostała Rodzina.

— **Z kasyna i koła lit. art.** Wieczór św. Katarzyny odbędzie się w sobotę, 24 listopada bm. Początek zabawy o godz. 9 wieczorem. Strój dla panów wieczorowy. Lista dla gości wprowadzonych wyłożona w sekretarjacie.

— **Związek art. plastyków** we Lwowie zawiadamia swoich Członków i pp. artystów plastyków zamieszkałych we Lwowie — że walne zgromadzenie Związku odbędzie się nieodwołalnie w sobotę dn. 1 grudnia br. o godz. 7 wiecz. w kasynie i kole art. lit. z następującym porządkiem: 1) Sprawozdanie wydziału, 2) Sprawozdanie komisji rewizyjnej, 3) Absolutorjum dla ustępującego wydziału, 4) wybór nowego wydziału i prezesa, 5) Wnioski członków. W razie nie zebrania się odpowiedniej liczby członków o godz. 7 walmadzenie odbędzie się w godzinę później przy każdej ilości członków.

— **Tow. „Lwowski Chór Techniczki"** odbyło dnia 27. X. br. doroczne Walne Zgromadzenie. Po wysłuchaniu wyczerpującego sprawozdania udzielono ustępującemu Wydziałowi absolutorjum.

Na kuratora Twa zaproszono ponownie prof. dr. K. Weigla. Kierownictwo artystyczne objął prof. B. Wolfsthal. Wybrano nowy Wydział, w skład którego wchodzą koledzy: Krzetuski, Angerman. Espenhan, Ajdukiewicz. Knauer, Ochrymowicz i Legeżyński. Komisja lustracyjna: Załuski, Ilg i Wendeker.

Walne Zgromadzenie składa jak najserdeczniejsze podziękowanie Dyrygentowi p. dr. Stanisławowi Schmidtowi za długoletnią wielce owocną pracę dla Twa „Lwowski Chór Techniczki", i wyraża żal z powodu wycofania się tak pracowitego członka z grona naszego Towarzystwa.

— **X doroczna wystawa prac szkolnych i pozaszkolnych** członków Związku Stud. Arch. otwartą będzie w tym roku w salach Tow. Przyj. Sztuk Pięknych tylko w dniach od 23—29 bm. Uroczyste otwarcie w niedzielę dn. 25 bm. o godz. 11-ej. Przenosząc wystawę z Politechniki do Tow. Przyj. Sztuk pięknych chciał Związek ułatwić szerszemu ogółowi zaznajomienie się z szeregiem prac architektonicznych, których tak stosunkowo niewiele ogląda się na wystawach. Mamy nadzieję, że wobec coraz większego zainteresowania się publiczności sprawami naszej architektury, wystawa zwiedzana będzie tłumnie!

— **Wystawa kursu modniarstwa.** Sześciotygodniowy kurs modniarstwa dla nauczycielek, urządzony przez Koło TSL. im. Adama Asnyka, a kierowany przez p. Petronelę Starczewską zakończony zostanie w sobotę dnia 24-go bm. wystawą wykonanych w czasie kursu wyrobów. Wystawa urządzoną będzie w Szkole żeńskiej im. A. Mickiewicza przy ul. Ratowskiego 15. — Wstęp wolny — w sobotę dnia 24-go bm. i w niedzielę dnia 25-go bm. w godzinach od 10—12 przed południem i od 4—6 po południu.

II. Wieczór autorski 3 Poetów Jana LECHONIA, Antoniego SŁONIMSKIEGO i Juljana TUWIMA odbędzie się jutro w piątek 23 bm. Nowy program obejmuje m. i. niedrukowane utwory autorów, satyry i parodje literackie oraz przekłady z autorów francuskich i rosyjskich. Niezwykle ciekawa audycja trójki warszawskiej, należącej do najwybitniejszych talentów „Młodej" Polski obudziła w naszem mieście duże zainteresowanie.

Kurjer ekonomiczny.

Lwów, 21. listopada.

Giełda lwowska.

SPRAWOZDANIE GIEŁDOWE.

Dzień wczorajszy przyniósł lekką zwyżkę kursów na targu akcji przemysłowych i bankowych. Popyt zwiększony. Obroty dość liczne. — W dziale akcji niekotowanych ruch spokojny. Kursa nieco mocniejsze. Tendencja lekko zwyżkowa. Usposobienie ożywione. Dziś zgromadzenia giełdy nie będzie.

OBROTY W AKCJACH.

Hipoteczny 525, 520, 510, 520, 525, 530, 549. Pokred. 42. Przemysłowy 332, 350, 355, 355, 340, 345, 350, 355, 360. Niemojowski 280. Z. B. K. 105—110, 115—120—180. Oikos 3900, 4000, 4050, 4100, 4150, 4200, 4100. Parowozy 235 234, 240, 235, 232, 230, 240. Pezet 60. Pocisk 230. Siersza górn. 4650, 5100. Polsot 105,115. Browary 1000, 10250, 10100, 10200, 10300. Chodorów 3250, 3300, 3325, 3340, 3350, 3360. 3400. Cegielski 560. Gafota 82, 84, 85. Tohan 375, 380. Nafta 210, 205, 210. P. T. B. 80, 85. Rakszawa 4100, 4125, 4100. Roln i Zieliński 560. Siersza elektr 90, 95, 98, 95. Tespy 3500, 3550, 3625, 3450, 3500, 3540, 3600, 3650. Zieleniewski 8700, 8850.

OBROTY W AKCJACH NIEKOTOWANYCH

Jaworzno 15600, 15900, drobne 16500, 16800. Ossy 17600 17800 17900 18000 18100 18200. Azot 170 175 180. Chybie 5800 6000 6100 6150. Elektr. n. S. 38, 40 39,5, Gazociągi 275, Len 370 365, nf. 335, Nitrat 117 120, Przeworsk 95000, Schon 43000, Węglówki 26 25 24. Bibljoteka 400 420. Gazolina 680 690 700 710. Foresta 400 395, Lesienice 750 755, Olkusz 330 325 320, Rollindustria 125.

GIEŁDA ZBOŻOWA.

Po dwudniowym ożywionym ruchu, wczoraj był ruch słabszy, ogólny obrót około 100 ton. Transakcje w życie, sporadyczne w pszenicy, lnie i mące. Pszenica nadal poszukiwana przy słabej podaży. Popyt za ziemniakami słaby. Tendencja zwyżkowa, usposobienie silne.

AKCJE GIEŁDY KRAKOWSKIEJ.

Tohan 400, 450. Impex 9, 10. Pharma 260, 290,. Br. Rolniccy 270, 320. Polski Glob 50, 80. Żegluga 45, 55. Zieleniewski 9000, 9300. Cegielski 530, 570. Trzebinia masz. 350, 400. Parowozy 225, 275. Automotor 275, 325. Pociski 240, 290. Górka 8200, 8400. Siersza górnicza 5300, 5800. Tepege 2500, 3000. Nafta 175, 210. Pezet 50, 80. Oikos 3600, 4000. Strug 500, 550. Synd. kosz. 60, 90. Trzebinia tł. 2400, 2600. Krakus 350, 400. Ćmielów 575, 625. Siersza elektr. 75, 100. Chodorów 3100, 3400. Niemojowski 280, 310.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszawa. (Tel. wł.) (G). Tendencje dla walut i dewiz w dalszym ciągu mocne; dolar 2,400—2,425—2,375.

Kursa walut Kurjer Lwowski Nr. 275	Lwów — dnia 21 listopada 1923		Warszawa dnia 21 listopada	Kraków dnia 21 XI.	Zurych dnia 21 XI.	Berlin dnia 20 XI.
	Gotówka	Dewizy	Dewizy			
100 Mk. pol.			—100—		0·000·0	00·00
1 funt. ang.			10280000—10480000		24·97	17955000
100 frs. fran.			12800000—13050000		30·80	223440
100 fr. szwaj.			41410000—42210000		100·00	722190
100 frc. belg.			10875000—11075000		24·90	189525
100 K czesk.			690000 690000		16·70	121695
100 K węg.			—·—		—·0003	000
100 K austr.	Giełda warszawska notuje te same kursa, co lwowska.		3345—3405		—·0081	58653
100 M niem.			00000—00000		0·0000000·0	100·00
1 Dolar am.			2375000—2425000		5·76	4189500
100 Lir wł.			1032500—1032500		24·75	179550
100 Lei rum.			000—000		2·80	00·00
1 guld. hol			905000—905000		217·00	1560900
100 K norw.			—·—		97·00	608425
100 K duńsk.			—.—		103·00	718200
100 K szw.					147·00	197250

UWAGA: „P" oznacza kursa poprzednie.

Nadesłane.

Czaspisma w Polsce.

W I. półr. 1923 wychodziło podług najnowszego zestawienia 878 czasopism, z tego w Warszawie (288) a najmniej w województwie nowogrodzkim, gdzie wychodzi tylko jedno czasopismo.

Inne województwa idą w porządku następującym: woj. poznańskie 135 czasop. (prasa polska 80 pr.), woj. lwowskie 122 czasop. (prasa polska 67 pro.), woj. krakowskie 77 czasop. (prasa pol. 100 proc.), woj. łódzkie 52 czasop. (prasa pol. 67'5 pr.), woj. lubelskie 35 czasop. (prasa polska 91 proc.), woj. pomorskie 34 czas. (prasa pol. 70 proc.), woj. wileńskie 34 czas. (prasa pol. 52'9 proc.), woj. kieleckie 32 czas. (prasa pol. 90 proc.), woj. warszawskie 25 czas. (prasa polska 100 proc.), woj. białostockie 19 czasop. (prasa pol. 79 proc.), woj. stanisławowskie 10 czasop. (prasa pol. 50 proc.), woj. wołyńskie 8 czasop. (prasa polska 50 proc.), woj. poleskie 3 czasop. (prasa polska 66 proc.), woj. nowogrodzkie 1 czasop. (prasa polska 100 pr.) Odliczywszy Warszawę, prym w ilości prasy trzyma b. dzielnica pruska, następnie Małopolska, potem Kongresówka i na ostatniem miejscu miejscu stoją kresy wschodnie. Na 89 dzienników polskich w Polsce, wychodzi 36 dzienników w obcym języku, a na 200 tygodników ków polskich 42 w obcym języku. Tygodniki polskie poświęcone przeważnie organom fachowym, podczas gdy tygodniki obco języczne prawie bez wyjątku polityczne.

Listy z Żółkwi.

(Kor. wł. „Kurjera Lwowskiego").

Żółkiew, listopad.

Poświęcenie Sokolni. Zburzona w r. 1919 przez Ukraińców sokolnia żółkiewska nareszcie doczekała się odbudowy. Pod prezesurą p. inż. Sawickiego zdołały zjednoczone wysiłki członków Sokoła, przy wydatnem poparciu obywatelstwa i władz doprowadzić do odbudowy gniazda.

Uroczystość rozpoczęto mszą dziękczynną w Farze, potem udali się delegaci z ościennych gniazd, członkowie tut. Sokoła, „Gwiazdy" itd. wraz z dziatwą szkolną, licznym zastępem publiczności i przy asystencji wojskowości do gmachu Sokoła. Poświęcenia dokonał ks. Cholewka.

Popołudniu odbyły się ćwiczenia członków lwowskiego Sokoła na boisku i koncert muzyki wojskowej, a wieczór uświetniło tut. Kółko miłośników sztuki i muzyki wystawieniem „Krakowiaków i Górali" poprzedzone prologiem okolicznościowym pióra dra Z. J. Rossowskiego.

Zadaniu przerastającemu prawie jego siły zdołało Kółko sprostać, dając miły wieczór przy wypełnionej licznie sali.

Uroczystość zakończyła zabawa taneczną w sali „Sokoła".

Z odbudowania Sokoła zyskuje nasz powiat nową placówkę polskości, której wszyscy życzymy z całego serca pięknego rozwoju.

Krakowiacy i Górale, w wykonaniu tut. Kółka nie straciły nic ze swej świeżości i uroku. Zarówno głosowo jak i co do gry stanęli członkowie Kółka na wysokości zadania. Podziwiano zwłaszcza ogólnie p. Mańkowską w roli Basi, piękny głos pp. Konteckiego i Kobylarza (Staszek i Bryndus) oraz znakomitą grę pp. radcy Obmińskiego, starosty Stępienia, Czajkowskiego, Tyszkowskiego i dra Reklińskiego.

Z Pań zasługuje jeszcze na szczególne uznanie p. Twardyjewiczówna w roli Zosi. Aktualne Krakowiaki kończące wieczór wywoływały salwy śmiechu.

O stronie muzycznej trudno coś powiedzieć, nie chcąc bez końca powtarzać komplimentów na które orkiestra naszego Kółka i jej znakomity kapelmistrz p. Frączkowski w każdym swoim występie zasługują.

Również zasługuje na pochlebną wzmiankę strona dekoracyjna, zwłaszcza że dekoracje wykonały siły miejscowe pod kierownictwem p. profesora Podolaka.

Z życia kulturalnego. Staraniem tutejszego ruchliwego Kółka amatorów sztuki i muzyki odegrano 10. bm. aktualną krotochwilę Siedleckiego „Sublokatorkę".

Swoją dobrą grą zasłużyli sobie rzetelnie na oklaski, których nie szczędzono pp. Mańkowskiej, Frączkowskiemu, Tyszkowskiemu (nasz Rasiński), dr. Reklińskiemu i Mańkowskiemu.

Antrakty wypełniła doskonała gra zespołu muzycznego Kółka pod dzielną batutą p. Frączkowskiego.

Całość sprawiła jak najlepsze wrażenie na publiczności, która miły ten wieczór zapisze sobie długo w pamięci. Zarazem był on przekonywującym dowodem, że prowincja nie śpi i że szczere lgnie do ruchu kulturalnego.

E. Hay.

Nadesłane.

Na krawędzi dnia.

URZĘDOWE OSZPECANIE POLSZCZYZNY.

Wczoraj z nudów przeczytałem urzędowe „ogłoszenia" w „Gazecie Lwowskiej" i znalazłem tam następujące „kwiatki" językowe.

Sąd okręgowy w Przemyślu ogłasza, „Grzegorz K. itd. itd. nie daje wiadomości." Celem uznania go „zmarłym". Inne sądy przynajmniej uznają kogoś „za zmarłego". Sąd w Przemyślu uparcie trzyma się owej terminologji.

Sąd okręgowy w Przemyślu ogłasza, „Grzejaki WB., urodzony w M, „na powrotnej drodze zaginął". (Auf dem Rückwege).

Sąd okręgowy w Złoczowie ogłasza: Semko C. itd. „przepadł w wojnie światowej w r. 1917. Po rosyjsku i rusku „propał". (

Sąd okręgowy w Przemyślu ogłasza: Jan K. itd. „popadł w niewolę". Po rosyjsku: popał w plen".

Sąd okręgowy we Lwowie ogłasza: J. H. itd. „w czasie transportu z Astrachanu do Taszkentu zaginął. Czemu nie w czasie eksportu lub importu?

Sąd okręgowy w Kołomyji ogłasza: H. G. „zaginął w wojsku austrjackiem". Tenże sąd pisze w innem miejscu „J. B. zaginął 1915, wysłany na patrol..." Więc najpierw zaginął a potem został wysłany na patrol.

Sąd okręgowy w Rzeszowie ogłasza: J. B. przebywał w N. i odtąd „ślad za nim zaginął".

Sąd powiatowy Stanisławów ogłasza edykt, w którym oznajmia, że „tenże kurator zastępować będzie awizata". Co to za nowotwór — niewiadomo.

Czyż nie czas, byśmy się doczekali, by „na powrotnej drodze" do urzędowej polszczyzny „zaginął wszelki ślad" po obcych naleciałościach. K.

Ubezpieczenie na 2 minuty 59 sekund.

Jak już donosiliśmy na tem miejscu, niektórzy astronomowie amerykańscy, wybierający się na początku września br. do Kalifornji i Meksyku dla obserwacji nad zaćmieniem słońca, które wówczas nastąpiło, pragnąc zabezpieczyć się przed stratami materjalnemi w razie nieudania się obserwacji, wykupili losy ubezpieczeniowe w amerykańskich tow. ubezpieczeń.

Do astronomów tych należał też prof. Swarthmoore, który wybrał sobie za miejsce obserwacji miasteczko meksykańskie, Jerbaniz. Oryginalny kontrakt, zawarty przez tego astronoma z towarzystwem ubezpieczeń, brzmi, jak następuje: „Gdyby wskutek niepewnej pogody lub wskutek wiatrów, panujących w stanie meksykańskim Durango, zdjęcia fotograficzne z zupełnego zaćmienia słońca, które trwać ma od godz. 2 min. 34 sek. 17 do godz. 2 min. 37 sek. 16 popołudniu, dnia 10 września 1923 r., były niemożliwe lub stały się niewyraźne przez wibrację instrumentów — towarzystwo zobowiązuje się wypłacić prof. Swarthmoore 10000. dolarów. Premja ubezpieczeniowa, którą profesor musiał zapłacić wynosiła 500 dolarów. Wprawdzie obserwacje powiodła się zupełnie i prof. stracił 500 dolarów, oprócz kosztów podróży, uważał jednak, że wydatek ten nie był stracony.

Zapiski.

„Myśl Wolna", organ Stowarzyszenie wolnomyślicieli polskich pojawił się (nr. 11).

Na bogatą treść pisma składają się: J. Landau — Radość życia. M. Lubecki — Człowiek a przyroda. J. Boudouin de Courtenay — Różnoraka psychologja modlitwy. W. Gacki — Zadania wolnomyślicielstwa w Polsce.

Kącik polemiczny. Ze spraw bieżących. Odpowiedzi redakcji.

Cena numeru 50.000 mp. Adres administracji „Myśli Wolnej" Warszawa, ulica Królewska 16. Konto P. K. O. W. 4470.

Szkoła powszechna — Rok IV. Warszawa 1923. Treść zeszytu III.—IV. Rozprawy: Dr. T. Kupczyński — W 150-tą rocznicę K. E. N. III, IV. Zygm. Ziembiński — Dążności wrodzone u dziecka. Iza Moszczeńska — Wychowanie obywatelskie w szkole powszechnej w Stanach Zjednoczonych. Artykuły drobne: Aleks. Litwin — Próba reformy wypisów. Helena Stattlerówna — Metoda laboratoryjna w nauczaniu matematyki. Al. Janowski — Z wakacyjnej włóczęgi. Helena Ryszkowska — Refleksje i pomysły z paaktyki nauczycielskiej. F. Popławski — Rozważania pedagogiczne. Ludwik Kozar — Próby z ustrojem samorządnym w szkole. Dr. Jeleńska — Praca w szkole ćwiczeń. Z literatury: Bogdan Nawroczyński — Uczeń i klasa (Z. Z.) Ludwik Bykowski — Badania eksperymentalne nad znaczeniem współzawodnictwa (Z. Z.) George H. Green — Psychanalysis in the Classroom (Z. Z.) Tablice zabytków przedhistorycznych Wielkopolski. Czasopismo geograficzne. Ruch pedagogiczny. Wiadomości. Bibljografja. Numer bardzo obfity. Treść bardzo interesującą.

SPORT.

7-mio dniową wycieczkę zimową do Tatr z jazdą sankami do Morskiego Oka i Dol Kościeliskiej w czasie od 27 XII. do 2. I. organizuje Sekcja wycieczkowa krak. Ogniska naucz. kosztem 4 i pół miljona marek.

Informacji udziela i zgłoszenia najpóźniej do 10. grudnia w formie przysłania zadatku 1 miljona mk. przyjmuje p. Jan Szkodziński w Krakowie, Rynek Gł. 1. 29 II p.

W wycieczce mogą wziąć udział także osoby z poza sfer naucz. tak panie jak i panowie. Na odpowiedź pisemną należy załączyć znaczek pocztowy.

Do Szanown. Prenumeratorów „KURJERA LWOWSKIEGO“

Prosimy uprzejmie o jak najrychlejsze nadesłanie prenumeraty —

na listopad

wraz z ewent. zaległością, celem uregulowania nakładu. — — —

Cena prenumeraty wynosi od 11. listopada

We Lwowie miesięcznie do odbierania w administracji „Kurjera Lwowskiego“. 450.000 m.

We Lwowie z odnoszeniem do domu . . . . . . 500.000 m.

W całej Polsce . . . . 500.000 „

Zagranicą miesięcznie . 750.000 m.

Cena pojedynczego numeru 20.000 m.

Szanownych Pp. Prenumeratorów prosimy o nadesłanie **dopłaty** za czas od 11. do końca listopada, która wynosi **we Lwowie 60.000, na prowincji 80.000, a zagranicą 100.000 m.**

ZAPROSZENIE.

MAGISTRAT KRÓL. STOŁ. M. LWOWA, jako władza przemysłowa zwołuje na podstawie § 119 art. ust. przem. z dnia 5. lutego 1907 dz p. p. Nr. 26.

WALNE ZGROMADZENIE

P. T. Członków, Nowo utworzonego Stowarzyszenia Przemysłowego WĘDLINIARZY (MASARZY) we Lwowie, które odbędzie się we czwartek dnia 29. listopada 1923 r., o godzinie 6 popołudniu w sali Izby Stowarzyszeń Rękodzielniczych we Lwowie, Kościelna 8.

PORZĄDEK DZIENNY

1) Uchwalenie statutu i składu sądu rozjemczego (polubownego), 2) Przystąpienie do Związku Stowarzyszeń Przemysłowych, 3) Przyłączenie gmin podmiejskich do stowarzyszenia we Lwowie, 4) Wybory: przełożonego i zastępcy, 6 członków wydziału i 3 zastępców, 3 delegatów do Związku Stowarzyszeń, 3 delegatów do Zgromadzenia Towarzyszy, 3 członków do Komisji rewizyjnej na I. rok, 4 członków i 2 zastępców do sądu polubownego, przewodniczącego i zastępcę do egzaminów czeladniczych oraz 6 członków jako egzaminatorów (asesorów); 5) Założenie współdzielni kredytowej wędliniarskiej przy stowarzyszeniu; 6) Uchwalenie preliminiarza w przybliżenin na rok 1924; 7) Wnioski i zapytania. UWAGA! W razie niezebrania się kompletu o oznaczonej godzinie odbędzie się w tym samym lokalu o godzinę później Zgromadzenie przy jakimkolwiek komplecie w myśl § 119 ust. przem. — We Lwowie, dnia 16. listopada 1923. — ZAJĄCZKOWSKI, st. radca magistratu.

Różne.

Obłożnie chora, po ciężkiej operac i bez jakichkolwięk środków do życia znajdująca się w położenin rozpaczliwem, prosi o łaskawe datki, które przyjmuje Administracja „Kurjera Lw.“ „Dla chorej po operacji“. 5224

Czas odnowić przedpłatę.

Kupno i sprzedaż.

Fortepian krótki najlepszej marki, znakomity, sprzedam. Kopernika 25. parter oficyny. Skleniarski. 5222

ROZKŁAD JAZDY POCIĄGÓW

pospiesznych i osobowych ważny od 1. czerwca 1923 r.

ZE LWOWA ODCHODZĄ:

Krakowa 3·35, 8·20, **10·25**, **15·00** 17·30, **19·40**, 21·00, 23·55.
Warszawa **9·35, 20·05** przez Rozwadów, 13·30, 23·10 przez Bełzec.
Rawa Ruska 21·15
Śniatyn 7·55, **9·45**, **19·55**, 23·00
Kołomyja 14·25, 17·25
Chodorów 11·50
Podwołoczyska **10·40**, 23·20
Tarnopol 6·06 17·30
Równe 13·45, 22·40
Radziwiłłów 19·35
Grajewo 9·15
Kowel 19·20
Ławoczne 7·25, 16·55
Borysław **9·50**, 19·30 23·25
Sianki 13·50
Sambor 7·10, 23·05
Chełm-Dęblin 8·55
Stojanów 7·40, 18·35
Podhajce 6·55, 16·20
Jaworów 8·30, 17·15

Ze Lwowa Podzamcza:

Tarnopol 6·27, 17·58
Podhajce 7·10, 16·36
Stojanów 7·56, 18·58
Grajewo 9·34 przez Sapieżankę
Podwołoczyska **10·5?**, 23·12, 23·47
Równe 14·07, 23·04
Kowel 19·39 przez Sapieżankę
Radziwiłłów 19·67
Lwowa 6·06, 6·36, 8·33, 8·56, 9·13, 10·18, 12·01, 15·31, **18·33**, 19·03, 20·36, 21·43, 21·58

Ze Lwowa-Łyczakowa

Podhajce 7·37 17·03
Winniki 5·45, 13·40, 18·27, 19·54

DO LWOWA PRZYCHODZA:

Krakowa 5·30, 6·30, **8·10**, 9·45, **13·30**, 16·45, 19·10, 20·25.
Warszawa **8·35, 22·05** przez Rozwadów, 5·50, 16·55 przez Bełzec
Rawa Ruska 7·30
Śniatyn 5·55, **9·10**, 17·00, **18·50**
Kołomyja 12·20, 22·10
Chodorów 7·20
Podwołoczyska 6·20, **18·45**
Tarnopol 12·15, 20·50
Równe 6·50, 15·45
Radziwiłłów 9·10
Grajewo 22·10 przez Sapieżankę
Kowel 10·30
Ławoczne 6·50, 22·05
Borysław 10·05, 15·35, **18·20**,
Sianki 10·45, 19·40
Sambor 7·35
Dęblin-Chełm 20·40
Stojanów 9·25, 19·15
Podhajce 8·45, 21·55
Jaworów 8·05, 20·20

Do Lwowa Podzamcza:

Podwołoczyska 5·56, **18·28**
Równe 6·25, 15·22
Podhajce 8·30, 21·38
Radziwiłłów 8·51
Stojanów 9·08, 18·56
Kowel 10·04 przez Sapieżankę
Tarnopol 11·55, 20·35
Grajewo 21·50 przez Sapieżankę

Do Lwowa-Łyczakowa:

Podhajec 8·16, 21·22
Winniki 7·11, 15·16, 19·33, 20·50

Objaśnienie znaków: **Tłusty druk**, pociąg pospieszny.

Drukiem A. Goldmana. Sykstuska 19. Tel. 874. Odpowiedzialny redaktor: Tadeusz Stroiński.